

Vegleiðing til filmsráðgevar, ið gera tilmæli um filmsstuðulin hjá Mentamálaráðnum

Filmsstuðulin verður umsitin við heimild í lögtingslóg nr. 60 frá 17. mai 2015 um stuðul til mentan og list, sum broytt við lögtingslóg nr. 45 frá 15. mai 2014.

Filmsráðgevar verða settir í eitt tíðaravmarkað skeið at varða av at viðgera og gera tilmæli um filmsstuðulin.

Filmsráðgevarnir taka út frá nærri treytum avgerð um, hvørjar umsóknir hava neyðugu góðskuna til at fáa stuðul innan fyri karmarnar av filmsjáttanini. Filmsráðgevarnir verða valdir fyri at tryggja, at fakligur førleiki er til at loysa hesa uppgávu.

Heilt grundleggjandi skal filmsráðgevin í síni meting taka støðu til, júst hví hesin filmur, og ikki hasin, skal fáa stuðul, og hví júst henda søgan skal sigast og ikki ein onnur. Filmurin og søgan skulu tala til eina áskoðarafjøld. Leikstjórin ella høvundin skal hava okkurt upp á hjarta, tað merkir ikki, at talan skal vera um týðiligan boðskap ella moral, men gjarna spurningar, sum áskoðarin kann hugsa um.

Leikluturin hjá filmsráðgevanum er eisini at seta seg í áskoðarans stað og út frá síni fakligu vitan og greining meta, um ymsu umsóknirnar ella filmsverkætlanirnar fara at geva áskoðaranum eina góðskufulla uppliving.

Metingin hjá filmsráðgevanum er subjektiv, men byggir á eina fakliga greining, sum hevjar segg upp um privatan tokka ella smak.

Tá mett verður um eina umsókn, eru fleiri metingartættir, sum virka fyri, at bestu umsóknirnar verða gingnar á mæti. Metingartættirnir kunnu vera ymiskir frá verkætlan til verkætlan. Nevnst kunnu:

Originalitetur: Ein original søga kann bæði vera ein heilt nýggj søga, sum ongantíð er søgd áður, ella ein nýgg og original tulkning av kendari søgu.

Evni: Torført er at siga nakað fyriskrivandi um evni í filminum, søkt verður um stuðul til. Innara kjarnan í filminum er tó oftast knýtt at evninum og snúningspunktinum í søguni.

Frásøguháttur: Ein filmur vil ofta vera nýskapandi og tølandi. Til hetta krevst ein tilvitaður frásøguháttur og ein serstøk rødd. Frásøguháttur finst í vinkling, tóna, narrativum bygnaði og rúmunum, har søgan fer fram. Ein søga kann sigast á óteljandi mátar, og tí er frásøguháttur leikstjórans avgerandi.

Úttrykk: Endaliga verkið er filmur og eitt nú ikki orð. Tað skrivaða skal mana fram myndir, og gjøgnum menningartilgongdina skal tað estetiska í filminum traðka týðiliga fram. At hugsa visuelt og ljóðligt á nýggjan áhugaverdan hátt kann vera ein fyrimunur.

Karakterir (persónar): Menning, dialogur og reflektión hjá karakterunum er ofta snúningspunkt í eini søgu. Karakterarnir skulu draga okkum inn í filmin og halda okkum har.

Karakterir skulu kunna rúma serligar og óvæntaðar eginleikar, bæði sympatiskar og ósympatiskar.

Hugaheimur: Hugaheimurin í filminum er heimstaður fyri søguni í breiðari merking. Hugaheimurin kann byggja út og undirstrika evnið í filminum og vera við til at gera søguna týðiliga. Tað snýr seg um ganga áskoðarunum á mæti, so teir kenna seg aftur, men eisini um tað óvæntaða, sum bjóðar áskoðarunum av.

Tilgongd: Menning og broyting hoyra til at gera ein film. Frá fyrsta hugskotinum yvir leikrit, menning, casting, upptøku, klipping og fram til frumsýningina verður ein filmur alla tíðina broyttur, tí ein filmur er livandi drama, og søgan mennist ofta á vegnum.

Ætlaða tilgongdin kann tí vera við til at geva ábendingar um, hvørt ein filmur eigur at fáa stuðul. Um filmsráðgevin metir, at ein verkætlan ikki kann fáa stuðul, eigur hann at geva ráð um, hvussu bøtt kann verða um verkætlanina og/ella umsóknina fyri, at stuðul møguliga kann verða játtaður í einum seinni stuðulsumfari. Í summum førum kann filmsráðgevin velja at geva stuðul til, at ein verkætlan verður ment víðari, so søkjast kann aftur um stuðul við meira fullmentari verkætlan og umsókn. Í slíkum førum skal filmsráðgevin, har tað er møguligt, bjóða av og skapa neyðuga mótstøðu fyri at fáa styrkir og veikleikar í verkætlanini í ljósmála.

Atlit, sum skulu liggja til grundar fyri innstilling til stuðul av filmsjáttanini

Umframt omanfyri vegleiðandi metingarevni eigur filmsráðgevin til einhvørja tíð at hava fyrilit fyri hesum:

Filmsjáttanin er ein føroyskur stuðulsmøguleiki, sum hevur til endamáls at menna føroyskan film. Harundir er natúrligt, at tað hevur týðning at siga føroyskar søgur úr einum føroyskum sjónarhorni ella jørðildi. Ein søga kann sigast at vera føroysk, um eitt nú hendingagongdin, málið ella staðsetingin er føroysk, ella um skapandi fólkið og berandi leikarar eru føroysk. Søgur, sum so ella so knýta seg til Føroyar, kunnu stuðlast, men tað er í hvuðsheitinum føroysk filmsfólk, ið skulu mennast við filmspengunum. Hetta kann eisini gerast í samframleiðslum við onnur lond. Sjálvt um føroyska íkastið kann verða torført at fyriskriva, skal filmsráðgevin taka atlit at hesum í síni meting.

Verkætlanin:

- Skal vera væl lýst, bæði viðv. innihaldi og verkligari tilgongd
- Fíggjarætlanin skal geva eina veruliga mynd í tølum av tí, sum ætlanin er at fremja
- Skal kunna gjøgnumførast og vera realistisk, harundir:
  - At persónarnir aftan fyri verkætlanina hava fakligu førleikarnar og neyðugu royndirnar at føra hana á mál
  - At samsvar er millum tað, ið verkætlanin skal fremja, og tær fyritleyktir og karmar, sum verða lýst í umsóknini, herundir at tað er fíggjarliga realistiskt at gjøgnumføra verkætlanina við teimum upphæddum, sum eru settar í fíggjarætlanina, og innan fyri tann tíðarkarm, sum settur er í kortið, og við teirri manning, ið er knýtt at verkætlanini.

- Skal hava filmslistarliga og/ella filmshandverksliga dygd á einum støði, sum kann rættvísgera stuðul. Innan summar greinar av filmi er listarlig dygd kanska ikki eitt beinleiðis viðkomandi krav (t.d. í undirhaldsfilmum og summum sløgum av heimildarfilmum), men har má so sum minsta krav setast krav um eina filmshandverksliga dygd á yrkisstøði. Mát ella ábendingar um dygd kunnu vera:
  - Førleikarnir, útbúgvingarnar og royndirnar hjá lyklapersónum í verkætlanini
  - Dygdin í tilfarinum, sum er sent inn (handrit, synopsisur, hugskotslýsingar)
  - Dygdin í verkætlanunum, sum lyklapersónar í verkætlanini áður hava staðið fyri.

Stuðulin:

- Skal gera mun fyri, at verkætlanin kann verða gjøgnumførd. Tað merkir, at smáar upphæddir, ið mett verður ikki gera mun fyri, at verkætlanin kann verða gjøgnumførd, sum meginregla verða frávaldar. Í teimum førum, har mælt verður til at játta minni, enn søkt varð um, verður tað gjørt við atlitum at, hvørt umsøkjari kann gjøgnumføra verkætlanina við hesum ískoytinum og/ella, at umsøkjari hevur móguleikar fyri og ætlanir um at søkja frá øðrum stuðulsveitarum, m.a. norðurlendskum grunnum, og at ein játtaður stuðul úr Føroyum er ein viðurkenning av dygdini í verkætlanini, sum vil gera móguleikarnar at fáa t.d. norðurlendskan stuðul størri.

Mentamálaráðið

Januar 2015